

August 1841

FAKTA

Dato:
August 1841

Sidetal:
154, 155, 156, 157

Dagbogens placering:
Thorvaldsens Museums arkiv,
inspektørens skrin, nr. 1

Ophavsmand/nøgleperson:
Christine Stampe

Generelle kommentarer:
Dette dokument er en del af det
originale manuskript til Christine
Stampes erindringer om Thorvaldsen.
Afskriften af hele manuskriptet
omfatter i alt 60 dele. Denne del er nr.
30.

OBS Dokumentet er også udgivet i
Arkivet, Thorvaldsens Museum. Her
findes den senest opdaterede udgave.

Læs mere om nærværende online-
udgivelse i artiklen Manuskriptet til
Christine Stampes erindringer om
Thorvaldsen.

Omtalte personer:
Christian Dalgas
Alexander Grant
Alexander Hamilton Douglas
Herman Schubart
Gerhard Stub
Bertel Thorvaldsen

RESUMÉ

Christine Stampes manus til sine erindringer om Thorvaldsen. Dette er 30. del af i alt 60.

TRANSSKRIFTION

- 154 -

Nu reiste vi til Livorno¹, og paa Veien hvor vi bedede i et slet Værtshuus maatte vi aabne Vores Nysøeske Spisekammer, og Broder Chr: forbausedes over den gode Spege Skinke som havde holdt sig saa længe, der blev taget godt til den, og jeg troer næsten den fik sin rest. ✕

I Livorno bleve vi meget kierlige modtagne af Chr's Kone² og anden Søn³ et meget smukt Ungt menneske paa 19 Aar, men som man her vilde have givet 25 saadanne deilige sorte Bakkenbarter og Mustascher havde han, det var et nydelig Huus, og deilig indrettet for at modtage os, skjønt Konen er en Florentinerinde⁴ kan hun godt tiene til Mønster for Orden, og properhed, Thorvaldsen og vi alle fandt os meget bequem og væl her, og vi tilbragte her 5 Uger⁵ roelig, og behagelig, gjorde ofte Turer i Omegnen, og det morede Thor: at giensee Montenero⁶ hvor han havde opholdt sig oftere med Schubarts⁷, i Livorno

- 155 -

Brugte Thorv: Søebade, hvær dag, og fandt dem deilige, ja han som først var lidt utaalmodig ved at vi vilde opholde os her saa længe, for min Broders skyld befandt sig saa væl at vi neppe kunde faae ham afsted, da vi endelig vilde reise videre, her gik alt saa roeligt og hans Gamle Mutter kunde pleie lidt for ham, efter den lange fatigante⁸ Reise, og hvor efter man da og skjønner dobbelt paa Magelighed, og Roe, i Livorno vare dog ogsaa adskillige familier uden om som viste os Artighed og Opmærksomhed, saa som Dardanell, og Grabaus⁹, ✕ men Stub¹⁰, som før havde været saa galant, lod det blive ved en Visit, det meente Thor: kom fordie¹¹ ... ✕

Den rige Grant¹² inviterede ogsaa til en Stor Fete han gav, men paa sin fornemme Maneer, saa vi kom der ikke, hvorover han ret skal have ergret sig ✕ Paa en Consort som man der gav, hørte vi adskillige gode Sangere[,] Diletanter¹³ blandt andet Mad: Hillert[,] Filipa, di George¹⁴ osv men især var man begierlig efter om Mme Grant¹⁵ vilde synge (: en Englænderinde, som var vant til at gjøre sig kos[t]bar, og naar man var meest spændte, paa hendes som man sagde, usedvanlige deilige Sang, saa hed det paa engang: [“]je ne chante pas[”], enten for Hoved eller Halspine :) og man meente at hun ikke lod sig høre af dèpis¹⁶ fordi Thr: ikke havde været hos hende, dog jeg paastod jo, og vandt mit vædemaal, hvis hun virkelig Sang godt NB: saa ville hun dog vist man skulde regrettere¹⁷ ikke at have bivaanet hendes fete, der sang hun meget, men

- 156 -

vi ville jo ganske betvivle denne Dyd, naar vi ikke selv hørte den, og regretere den ville vi aldrig paa en Reise; hvor man hører saa meget godt, Een af dem der udmærkede sig især ved sin smukke Sagn var Prins Pognatoski¹⁸ der tillige har Componeret den Opera: Dondesterio¹⁹ som vi saae i Livorno; paa Conserten gjorde jeg bekiendskab med en Lady Deogly eller -gla²⁰, og hendes smukke Niesse²¹ (de vare begge Smukke:) hun fortalte mig at hendes Mand Lord D:²² som ikke kunde tage deel i nogen Sælskab fordie han havde et daarlig Been hvorfor han brugte Badene i Livorno), vilde dobbelt misunde dem i Aften, for at have seet Thorvaldsen, som han sværmede for, og saa uhyre havde beklaget, ikke at kunde gjøre visit til, osv det eene Ord tog det andet og jeg lovede disse intusiarte²³ Vakkre Damer, at føre Thorvaldsen til dem før vi forlod L:²⁴ som skulde skee om 2 Dage, og jeg holdt Ord, og vi fandt en ung lige saa smuk og interesandt Mand, som hans Kone, og Niesse, men des værer ganske berøvet Brugen af sine Been, ved en rørelse, han sad bestandig i en Lænestoel! og beskieftigede sig med at male i Aquarell, Prospekter fra de forskiellige Lande og steder, som de besøgte paa deres Reise, Hans Talent frapeerte²⁵ Thorvaldsen, ligesaa meget som at see en saa Ung og smuk Mand i den Stilling, de vare Meget glade ved den Lykke at see Thorv: og jeg fik lov at vælge et af hans prospekter hvoraf der laae, i det minste en Hundrede stykker, paa Bordet, og deriblandt nogle meget prægtige, jeg valgte en lille Udsigt, han havde taget fra Livorno x de vilde Næste foraar at komme til Rom, og glædede sig

- 157 -

til at fornye Bekiendskabet, dog Gud veed hvorledes det er gaaet dem, thi vi saae dem aldrig mere. x

¹ Antagelig 15.8. – 31.8.1841 opholdt rejseselskabet sig i Livorno hos Christine Stampes bror Christian Dalgas. Herfra tog de på udflugt til Montenero.

² Dvs. Louisa Salvetti (1789-1853).

³ Dvs. Christian Dalgas' og Louisa Salvettis (1789-1853) yngste søn Federigo Dalgas (-18??). Desuden havde ægteparret sønnen Gustave Dalgas (1823-1888), som omtales på side 150.

⁴ Stampe husker antagelig galt, da Louisa Salvetti (1789-1853) stammede fra Schweiz iflg. E. Dalgas: Familien Dalgas, Slægtregister fra 1685 til 1891 med Beretninger om Familiens Medlemmer og mine egne Livserindringer, Aarhus 1891, p. 24.

⁵ Stampe må huske forkert, eftersom rejseselskabet ankom til Livorno omkring midten af august og forlod Livorno sandsynligvis 1.9.1841. Rejseselskabet tilbragte altså snarere 2 uger i byen.

⁶ Dvs. et bakket område syd for Livorno, hvor Thorvaldsen havde tilbragt nogle somre i begyndelsen af 1800erne. Se referenceartikel herom.

⁷ Dvs. den danske baron og diplomat Herman Schubart og hans kone Jacqueline.

⁸ Dvs. trættende, udmattende; anstrengende, jf. fatigante i Ordbog over det danske Sprog.

⁹ Hverken familien Dardanell eller Grabaus er p.t. identificeret.

¹⁰ Dvs. den danske handelsmand og konsul Gerhard Stub.

¹¹ Begrundelsen er desværre udeladt.

¹² Sandsynligvis den skotsk-italienske handelsmand og bankier Giovanni / John Grant (1779-1870), der var ud af en familie, der havde handelshuse over det meste af verden, se H  l  ne Koehl & Matteo Giunti: 'L'apprendistato di un giovane mercante nella ditta Grant di Livorno. Il memoriale di Enrico Schintz (gennaio 1844)', in: Nuovi Studi Livornesi, vol. XVII, 2010, p. 145-146. Giovanni Grant var en af de mest velhavende i Livorno, som Stampe ogs   skriver. M  ske var han bror til den britiske Alexander Grant.

¹³ Dvs. om en person, som kun dyrker et fag for sin forn  jelsens skyld, jf. dilettant i Ordbog over det danske Sprog.

¹⁴ Ingen af de n  vnte sangerinder er p.t. identificeret.

¹⁵ Sandsynligvis Giovanni Grants kone, Sofia, f  dt Petit (1807-1865). Hun var ganske vist fransk, og ikke engelsk, som Stampe skriver. Men hun talte dog fransk, som det fremg  r, s   muligvis har Stampe f  et galt fat p   konens f  deland.

¹⁶ Efter fransk d  pit, dvs.   rgrelse, irritation.

¹⁷ Dvs. beklage, fortryde, jf. regrettere i Ordbog over det danske Sprog.

¹⁸ Dvs. den polske komponist og sanger J  zef Micha  l Poniatowski (1817-1873), som var nev   til Polens sidste konge, Stanis  w 2. August Poniatowski.

¹⁹ Dvs. operaen i tre akter Don Desiderio af komponisten J  zef Micha  l Poniatowski (1817-1873), som fik urpremiere i 1840 i Pisa.

²⁰ Stampe mener muligvis Lady Douglas. Hun er p.t. ikke identificeret.

²¹ Denne niece er p.t. uidentificeret.

²² Denne Lord Douglas, eller noget andet, jf. ovenfor, er p.t. ikke identificeret. Han var stadig en forholdsvis ung mand iflg. det, Stampe skriver nedenfor.

²³ Dvs. entusiastiske.

²⁴ Dvs. Livorno.

²⁵ Dvs. virke p  faldende eller sl  ende, forbavse, forbl  ffe, jf. frappere i Ordbog over det danske Sprog.

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

